

Dosarul nr. 2ra-1109/22
2-21152505-01-2ra-12082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – N. Russu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Buhnaci, V. Mihaila, A. Pahopol

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Galina Afanas,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Galina Afanas împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea
prejudiciului cauzat,

împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul declarat de către Galina Afanas și s-a menținut hotărârea din 08
decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 13 octombrie 2021 Galina Afanas a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat
constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea
prejudiciului cauzat.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 03 iulie 2019 a depus la
Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată împotriva
Liceului Teoretic „Matei Basarab”, prin care a solicitat încasarea salariului și
eliberarea actelor pentru o nouă angajare în baza art. 354-356 din Codului muncii.

La 24 iulie 2019 prima instanță i-a expediat încheierea 09 iulie 2019, prin care
instanța a dispus restituirea fără examinare a cererii de chemare în judecată, fiind
expediată peste 15 zile de la data emiterii, asigurându-se că reclamanta va pierde
termenul de contestare de 15 zile.

Reclamanta a menționat că instanța a încălcat prevederile art. 355 alin. (5) din
Codul muncii instanța de judecată va remite hotărârea sa părților în termen de 3 zile

lucrătoare de la data emiterii. De asemenea s-a încălcat termenul stabilit de lege cu 12 zile.

Astfel, la 29 iulie 2019 a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 09 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind expediat la Curtea de Apel Chișinău la data de 17 septembrie 2019, fiind încălcat termenul stabilit de lege cu 1 lună și 19 zile, fapt confirmat prin fișa de însoțire nr. ieșire 01-62-20326 din 17 septembrie 2019 și prin ștampila Curții de Apel Chișinău din 18 septembrie 2019 de pe dosar.

Prin decizia din 27 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (nr. 2r-2128/19) s-a admis recursul, s-a casat încheierea frauduloasă și vădit ilegală a instanței de fond și s-a trimis cauza la rejudecare, fiindu-i repartizat aceluiași judecător.

La 09 ianuarie 2020 a primit citația de la prima instanță pentru ședința de judecată pentru data de 26 decembrie 2019. A menționat că, citația a fost trimisă la data de 24 decembrie 2019, ora 16:45, conform ștampilei de pe plic. Deși în dosar este indicat numărul său de telefon, aceasta nu a fost informată despre ședință, iar pe portalul instanței lipsea date despre ședința de judecată. Respectiv, consideră că se ascundea orice informație despre dosarul în cauză, iar prima instanță s-a asigurat că aceasta nu va conoaște despre ședința de judecată și nici pârâtul nu a fost informat la timp.

Reclamanta a relatat că instanța în lipsa părților a fixat ședința pentru data de 26 decembrie 2019, fapt confirmat prin procesul-verbal din 26 decembrie 2019, însă prima ședință reală de examinare a cauzei a avut loc la data de 10 ianuarie 2020, peste 6 luni și 7 zile din cauza greșelilor și abuzurilor instanței. La prima ședință de examinare a cauzei instanța a obligat pârâtul să-i prezinte o copie a referinței sale din 09 ianuarie 2020, deoarece instanța contrar legii a primit referința pârâtului într-un singur exemplar, însă ultimul nu s-a conformat. Judecătorul primei instanțe a început să acționeze concertat cu pârâtul, tergiversând examinarea cauzei și acordând termen pârâtului pentru a continua șantajul și hărțuirea sa. Ședința a fost amânată pentru data de 21 ianuarie 2020, fapt confirmat prin extrasul din procesul-verbal din 10 ianuarie 2020.

Reclamanta a mai indicat că în ședința din 21 ianuarie 2020 a fost stabilită ședința de pregătire a cauzei pentru data de 29 ianuarie 2020, fapt confirmat prin extrasul din procesul-verbal din 21 ianuarie 2020, însă ședința din 29 ianuarie 2020 nu a avut loc, fapt confirmat prin certificatul din aceeași dată.

Următoarea ședință a fost numită pentru data de 10 februarie 2020 și amânată pentru data de 04 martie 2020, fapt confirmat prin extrasul din procesul-verbal din 10 februarie 2020. Astfel, peste 7 luni de la primirea cererii de chemare în judecată instanța a decis să introducă în proces din oficiu un intervenient accesoriu cu scopul de a mai tergiversa cauza. Ședința din 04 martie 2020 a fost amânată pentru data de 25 martie 2020 la cererea intervenientului accesoriu, fapt confirmat prin extrasul din procesul-verbal din 04 martie 2020. Instanța a acceptat cererea deși intervenientul accesoriu a primit citația și încheierea la data de 13 februarie 2020 conform avizului de recepție și a avut la dispoziție 20 de zile să facă cunoștință cu materialele cauzei. Astfel, a mai apărut un complice la acțiunile concertate ale instanței și pârâtului. Instanța a mai tergiversat procesul cu 21 de zile, ori ședința din 25 martie 2020 nu a

avut loc din motive necunoscute, în acest sens informația lipsește din dosar. Următoarea ședință a avut loc la 27 mai 2020 și a fost amânată la cererea pârâtului și a intervenientului accesoriu pentru data de 03 iunie 2020, fapt confirmat prin extrasul din procesul-verbal din 27 mai 2020 și 03 iunie 2020. La 15 iunie 2020 prima instanță a emis dispozitivul hotărârii, iar la 17 iulie 2020 a emis hotărârea integrală.

Reclamanta a susținut că prima instanță a examinat cererea de chemare în judecată depusă de ea timp de 1 an și 14 zile, iar legea prevede un termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia. Prima instanță a tergiversat examinarea cauzei cu 11 luni și 14 zile.

La 30 iunie 2020 a depus cerere de apel în baza dispozitivului hotărârii, iar la 23 iulie 2020 prima instanță a expediat dosarul către Curtea de Apel Chișinău, fapt confirmat prin fișa de însoțire nr. 12010 din 23 iulie 2020. Prima instanță a încălcat termenul stabilit de lege cu 8 zile. La 24 august 2020 a depus cerere de apel motivat după ce la 28 iulie 2020 a primit hotărârea motivată.

Reclamanta a menționat că la 03 noiembrie 2020, peste 3 luni și 7 zile de la repartizarea dosarului, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei. A fost prezentă în ședința de judecată, iar ulterior pronunțării dispozitivului a solicitat eliberarea acestuia, însă instanța a refuzat, motivând că nu este obligată să elibereze dispozitivul în aceeași zi și că îl va trimite prin poștă, fapt care nu s-a întâmplat.

La 24 noiembrie 2020 a depus cerere, prin care a solicitat instanței de apel să nu-i încalce drepturile și să-i elibereze dispozitivul deciziei din 03 noiembrie 2020 pentru a o contesta în ordine de recurs. În aceeași zi a depus cerere, prin care a solicitat instanței de apel să-i elibereze decizia motivată din 03 noiembrie 2020 pentru a o contesta.

În pofida faptului că nu i-au fost satisfăcute cererile, pentru a nu pierde termenul de contestare, la 30 decembrie 2020 a depus cerere de recurs către Curtea Supremă de Justiție în baza cererilor de eliberare a deciziei, deoarece instanța de apel ascundea decizia.

La 01 februarie 2021 s-a prezentat personal la Curtea Supremă de Justiție unde a primit o copie a deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2020. În pofida piedicilor puse de instanța de apel, a găsit copia deciziei apărută cu întârziere de 1 lună și 29 de zile. La 09 februarie 2021, peste 8 zile de la primirea copiei deciziei motivate, a depus cerere de recurs motivat cu nr. de intrare 629. Prin încheierea din 14 aprilie 2021, peste 3 luni și 15 zile de la înregistrarea recursului, Curtea Supremă de Justiție a dispus inadmisibilitatea recursului.

Reclamanta menționează că i s-a încălcat și dreptul la un remediu efectiv, or, examinarea cererii de chemare în judecată privind încasarea salariului și eliberarea actelor pentru o nouă angajare a durat 1 an 9 luni și 10 zile, iar procesul a fost tergiversat cu 1 an 8 luni și 10 zile numai din vina instanței care se opunea insistent examinării juste și rapide a cauzei din îngrădirea accesului reclamantei la justiție, greșelile și abuzurile instanțelor, ascunderea informației despre ședințe, ascunderea deciziilor de către instanțe, încălcarea normelor imperative de drept, încălcarea termenelor de redactare și expediere a deciziilor, neprezentarea judecătorului în ședințe și amânarea ședințelor din motive necunoscute.

În tot acest timp a fost prejudiciată continuu de către pârât, care refuză să emită ordinul de eliberare a sa, astfel împiedicând intenționat ca aceasta să se angajeze în câmpul muncii. Pârâtul a acționat concertat cu instanța și a continuat să șantajeze, să preseze, să constrângă, să hărțuiască pentru a o determina să scrie falsuri și să renunțe la drepturile sale fundamentale și constituționale, în pofida faptului că litigiul se afla pe rol.

Angajatorul, fiind obligat prin lege, refuză până astăzi să emită și să elibereze contra semnătură ordinul de eliberare din funcție; să efectueze achitarea deplină a tuturor drepturilor salariale cu eliberarea informației privind drepturile salariale achitate și reținerile din acestea pe parcursul întregii activități în Liceul Teoretic „Matei Basarab”, să-i elibereze toate documentele solicitate prin cererile depuse și celelalte documente legate de activitatea sa și să-i returneze cartela medicală. Fără aceste acte, nu se poate angaja după specialitate în altă instituție, nici nu se poate înregistra cu statut de șomer la Subdiviziunea Teritorială pentru Ocuparea Forței de Muncă, neavând ordinul de eliberare din funcție.

Prin acțiunile și inacțiunile sale angajatorul în complicitate cu instanța a privat în mod abuziv și ilegal angajata de dreptul la muncă. Deoarece, pârâtul continuă până în prezent să-i încalce dreptul de a munci, aceasta a ratat minim un salariu de 8466,94 lei pentru 20 luni de tergiversare, în total suma de 169 338,80 lei.

Reclamanta a susținut că a calculat cheltuielile de judecată conform recomandărilor din Decizia nr. 2 din 30 martie 2012, aprobată de Consiliul Uniunii Avocaților, și anume, tariful fix în sumă de 1500 lei pentru întocmirea și depunerea acțiunii din 03 iulie 2019, 1500 lei pentru întocmirea și depunerea recursului din 29 iulie 2019, 1500 lei pentru întocmirea și depunerea cererii de apel motivată din 24 august 2020, 1500 lei pentru întocmirea și depunerea cererii de recurs motivat din 09 februarie 2021, în total suma de 6000 lei. Această sumă include și întocmirea și depunerea celorlalte cereri de anexare a probelor la dosar, multiplicarea și strângerea probelor, orele pierdute prin instanțe în căutarea deciziilor, participarea în ședințe.

Reclamanta Galina Afanas a solicitat instanței constatarea faptului că a fost încălcat dreptul reclamantei la judecarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral cauzat în sumă de 40 000 lei, repararea prejudiciului material cauzat în sumă de 169 338,80 lei și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 6000 lei.

Prin hotărârea din 08 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Galina Afanas împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat ca fiind neîntemeiată. (f.d. 54, 62-74)

Galina Afanas, în termen, a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 08 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de către Galina Afanas.

S-a menținut hotărârea din 08 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Galina Afanas împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la

constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului cauzat. (f.d. 131, 132-140)

La data de 28 iulie 2022 și la 16 septembrie 2022 Galina Afanas a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 08 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului recurenta a invocat că decizia instanței de apel este nefondată și ilegală, deoarece circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost elucidate pe deplin, normele de drept material și procedural au fost încălcate esențial și aplicate eronat, iar erorile comise au dus la soluționarea greșită a cauzei și la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale recurenteii.

Recurenta consideră că instanțele au manifestat un tratament discriminatoriu față de ea, ori nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, doar a afirmat/infirmat faptele fără să aprecieze probele cu referire la legea guvernată.

Instanțele ierarhic inferioare au stabilit greșit data începerii curgerii termenului procedurii civile cu scopul de a ascunde o încălcare flagrantă a primei instanțe, prin care reclamantei i s-a îngădit nejustificat dreptul la justiție garantat de articolul 20 din Constituție și de art. 6 CEDO.

În conformitate cu articolul 433 lit. a), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecătii este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Completul constată că, în speță, cererea de recurs este îndreptată împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta este depusa de către Galina Afanas, care are calitatea procesuală de reclamantă și este îndreptățită să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 07 iunie 2022.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a fost expediată în adresa recurenteii Galina Afanas la 13 iulie 2022 prin poșta, însă la materialele cauzei confirmarea recepționării nu este. (f.d. 142)

Recursul, declarat la 28 iulie 2022 de către Galina Afanas, este în termen.

La data de 12 august 2022 și la 20 septembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a notificat Ministerului Justiției copia recursului, explicându-i dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Galina Afanas, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Galina Afanas, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Galina Afanas și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Galina Afanas, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Galina Afanas, împotriva deciziei din 07 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Maria Ghervas